

Kętrzyn, 26 czerwca 2024 r.

BOO.0003.2.2024

Pani Dorota Nowik
Radna Rady Powiatu
w Kętrzynie

W związku z Pani interpelacją złożoną podczas III sesji Rady Powiatu w Kętrzynie w dniu 13 czerwca 2024 roku, w załączeniu przesyłam odpowiedź przygotowaną przez Dyrektor Powiatowego Ośrodka Wspierania i Rozwoju Edukacji w Kętrzynie.

Z poważaniem

STAROSTA

Michał Kochanowski

Kętrzyn, 21.06.2024

POWRE.04.0714.2024

*BOO.
- P. M. Filipiak
21.06.2024*

Pan

Michał Kochanowski

Starosta Kętrzyński

W odpowiedzi na pismo BOO.0003.8.2024 z dnia 18 czerwca 2024 odnosząc się do interpelacji radnej Rady Powiatu w Kętrzynie udzielam następujących wyjaśnień:

Ad. 1. **Uruchomienie świetlicy dzieciom i młodzieży ze spektrum autyzmu w tym z Zespołem Aspergera** – zadanie rozumiane dosłownie nie mieści się w katalogu zadań publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych. Zadaniem publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych jest diagnozowanie dzieci i młodzieży, wydawanie opinii i orzeczeń dotyczących kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy bezpośredniej uczniom oraz rodzicom, realizacja zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych oraz wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek. Poradnie nie prowadzą świetlic terapeutycznych. Z założenia świetlica jest miejscem pracy, w tym pracy terapeutycznej i rzadko może służyć wyciszeniu. Wspomniane przez radną Nowik miejsca azylu i wyciszenia coraz częściej powstają w szkołach i przedszkolach, w których dzieci spędzają znaczną część swojego czasu i są wykorzystywane doraźnie na potrzeby dzieci w spektrum oraz z innymi zaburzeniami zachowania i emocji. Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kętrzynie od 4 lat daje możliwość pracy terapeutycznej dzieciom i młodzieży ze spektrum autyzmu w tym z Zespołem Aspergera. Poniżej przedstawiono dane dotyczące uczestnictwa dzieci z ASD w oferowanych formach pomocy:

- prowadzenie indywidualnej pracy terapeutycznej z psychologiem
 - W roku 2021/2022 – jedna osoba w terapii psychologicznej, 4 osoby w integracji sensorycznej
 - W roku 2022/23 - jedna osoba w terapii psychologicznej, 4 osoby w integracji sensorycznej
 - W roku 2023/24 - trzy osoby w terapii psychologicznej, 2 osoby w integracji sensorycznej,
- organizowanie zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne
 - w latach 2021/22 oraz 2022/23 – zajęcia terapeutyczne 1 osoba

- w roku 2023/2024 – 2 osoby

- organizowanie zajęć treningu umiejętności społecznych.

- W roku 2022/2023 – TUS dla dzieci i młodzieży – cztery grupy, łącznie 21 osób
- W roku 2023/24 – TUS dla dzieci w wieku 5-7 lat – 5 dzieci; TUS dla dzieci 10-12 lat – 3 osoby

- zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju w związku z posiadaną diagnozą spektrum autyzmu – w roku szkolnym 2023/24 – 3 dzieci

Ponadto w Poradni zostali również zaopiekowani rodzice dzieci ze spektrum autyzmu w tym z zespołem Aspergera poprzez utworzenie grupy wsparcia rodziców. Grupa wsparcia „ZaAngażowani” organizuje spotkania, podczas których każdy dobrowolnie może podzielić się swoimi troskami, doświadczeniami, spostrzeżeniami i radościami. To przestrzeń dla rodziców i opiekunów dzieci z autyzmem, którzy doświadczają stresu, frustracji, niemocy. W bezpiecznej atmosferze, kameralnej grupie, przy asyście psychologa, mogą oni posłuchać lub opowiedzieć o tym wszystkim, co jest dla nich ważne. Rodzice uczestniczący w grupie (są to głównie mamy) mają okazję nawiązać nowe kontakty, przyjaźnie z innymi rodzicami. Wiele z nich doświadcza poczucia izolacji społecznej oraz trudności w znalezieniu osób, które naprawdę rozumieją ich sytuację. Grupa wsparcia daje szansę na znalezienie ludzi przeżywających podobne wyzwania i pozwala obserwować różnorodne sposoby radzenia sobie z trudnościami. Spotkania odbywają się w każdy ostatni czwartek miesiąca w siedzibie Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kętrzynie.

W trosce o pomoc dzieciom również Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Kętrzynie zorganizował dwukrotnie kurs dla nauczycieli i wychowawców Trening Umiejętności Społecznych, by w swoich placówkach posiadali wiedzę i umiejętności w pracy z dzieckiem z ASD. Z tej formy szkolenia (kurs 40 godz.) skorzystało 34 nauczycieli w roku 2022 oraz w roku 2023 - 7 rodziców i 13 nauczycieli.

Podsumowując: utworzenie świetlicy dla dzieci w spektrum nie leży w obowiązkach poradni; poradnia nie ma również takiej przestrzeni lokalowej ani zasobów kadrowych do pracy z dziećmi i młodzieżą. Zadanie może być realizowane (i w pewnym zakresie jest) przez SOS-W w Kętrzynie. Tam dzieci mają kąci wyciszeni i przede wszystkim znane im otoczenie i wspierających specjalistów.
Ad. 2. Utworzenie grupy terapeutycznej dla dzieci i młodzieży, u których stwierdzono mutyzm wybiórczy.

Na początku zdecydowanie sprzeciwie się tezie, że brakuje specjalistów do pracy z dziećmi z mutyzmem wybiórczym (in. selektywnym). W PPP-P w Kętrzynie temat terapii mutyzmu był jednym z kierunków szkoleniowych już w roku szkolnym 2020/2021. W roku szkolnym 2023/24 specjaliści Poradni nawiązali współpracę z Fundacją Mutyzm Reaktywacja, w wyniku której opracowano standardy pracy terapeutycznej z dziećmi i ich rodzinami. W efekcie udzielanego wsparcia kętrzyńska Poradnia (przy współpracy z Dyrekcją jednej ze szkół ponadpodstawowych w Kętrzynie) jako pierwsza

w Polsce uzyskała indywidualne dostosowanie warunków zdawania ustnej matury z języka polskiego, na którym to przedmiocie uczeń przejawiał objawy mutyzmu wybiórczego. W zakresie terapii mutyzmu nieocenionym specjalistą jest neurologopeda zatrudniona zarówno w Poradni, jak również w SOS-Ww Kętrzynie. Ponadto wszyscy psycholodzy oraz pedagodzy posiadają umiejętności prowadzenia terapii indywidualnej z dzieckiem mutyzmem selektywnym. W ocenie specjalistów z Fundacji oraz z kętrzyńskiej Poradni terapia mutyzmu nie powinna być prowadzona w grupie. Po pierwsze, dzieci z mutyzmem selektywnym mają bardzo zróżnicowane potrzeby i poziom lęku, co wymaga indywidualnego podejścia. Terapia grupowa może nie być w stanie odpowiednio dostosować się do każdego dziecka. Po drugie, dla wielu dzieci z mutyzmem selektywnym uczestnictwo w grupie może być zbyt stresujące i nasilać lęk, co paradoksalnie może pogłębić problem zamiast go rozwiązać. Dzieci te często mają trudności z mówieniem w obecności obcych lub większej grupy ludzi, a terapia grupowa może nie zapewniać wystarczająco bezpiecznego i komfortowego środowiska do pracy nad przełamywaniem barier komunikacyjnych. Ponadto w terapii grupowej terapeuta może mieć trudności z poświęceniem odpowiedniej uwagi każdemu dziecku, co jest kluczowe w terapii mutyzmu. Indywidualne podejście jest zatem niezbędne, aby móc w pełni dostosować się do potrzeb i tempa dziecka, zapewniając mu wsparcie w bezpiecznym i kontrolowanym środowisku.

Jeśli chcemy podjąć terapię z dzieckiem z mutyzmem selektywnym, stosujemy metodę małych kroków, która polega na stopniowym i systematycznym wprowadzaniu dziecka w sytuacje, które wywołują lęk przed mówieniem. Proces rozpoczyna się od sytuacji najmniej stresujących, w których dziecko czuje się najbardziej komfortowo, i powoli przechodzi do bardziej wymagających kontekstów. Terapeuta razem z dzieckiem i jego rodziną ustala hierarchię sytuacji lękowych, zaczynając od tych, w których dziecko jest w stanie mówić, nawet jeśli początkowo tylko szeptem lub w obecności jednej zaufanej osoby. Następnie dziecko jest stopniowo wprowadzane w bardziej trudne sytuacje, na przykład komunikowanie się w małej grupie rówieśników lub mówienie do nauczyciela. Każdy mały krok jest wzmacniany pozytywnie poprzez pochwały i nagrody, co zachęca dziecko do dalszych prób mówienia. Ważne jest, aby tempo terapii było dostosowane do indywidualnych potrzeb dziecka, aby nie przeciążyć go i nie zniechęcić. Metoda małych kroków jest oparta na budowaniu pewności siebie i redukcji lęku poprzez regularne i kontrolowane narażanie dziecka na sytuacje, które są dla niego wyzwaniem, co z czasem prowadzi do większej swobody w komunikacji.

Podsumowując, organizując zajęcia grupowe dla dzieci z mutyzmem, musimy mieć pewność, że każde z dzieci z tym zaburzeniem lękowym, musi!! przejść długą terapię indywidualną.

Ponadto warto też znać statystyki: obecnie w PPP-P w Kętrzynie terapią małych kroków objęte jest dwoje dzieci w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju i Programu Za Życiem.

W roku szkolnym 2023/2024, do PPP-P nie zgłosiło się, żadne dziecko ze zdiagnozowanym mutyzmem wybiórczym, którego rodzice wnioskowaliby o zajęcia grupowe!

Ad. 3 Zatrudnienie lekarza o specjalności psychiatra dzieci i młodzieży – postulat bardzo istotny i umocowany potrzebami. Niestety w Polsce brakuje lekarzy psychiatrów, w tym psychiatrów dzieci i młodzieży i nie jest to problem jedynie Kętrzyna. Niska liczba tych specjalistów, a wysokość kontraktów z NFZ to drugi problem – na żaden z nich nie mamy wpływu. Rozwiązaniem są nowo powstające w ramach NFZ Poradnie Zdrowia Psychicznego, tzw. I poziom referencyjny. Utworzenie takiej Poradni nie jest w gestii Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Najbliższa Poradnia Zdrowia Psychicznego w ramach kontraktu NFZ funkcjonuje od ponad roku w Giżycku. Jest to dla naszej Poradni partner współpracy międzysektorowej. W wielu znanych mi przypadkach rodzice i dzieci korzystają z oferowanych tam usług. Każde dziecko, które trafia do naszej placówki, a potrzebuje konsultacji z psychiatrą dostaje od nas listę lekarzy psychiatrów, do których może się udać. Często pracownicy poradni pomagają w zapisaniu do lekarza.

Podsumowując: postulat warty rozważenia pod warunkiem posiadania specjalistycznej kadry; może na początku należy zapoznać się z procedurą utworzenia I poziomu referencyjnego w Kętrzynie i realnie ocenić szanse prowadzenia takiej placówki. Na tę chwilę są one niestety niewielkie.

Ad. 4 Zatrudnienie onkologa – nie jest to zadanie Poradni, nie posiadam też wiedzy w zakresie potrzeb. To zadanie dla sektora medycznego, podobnie jak to z pkt. 3.

DYREKTOR
Marta Kragiel